

ČASOPIS S PODOBAMI ZA SLOVENSKO MLADINO.

Štev. 4.

V Ljubljani, 1. aprila 1890.

Leto XX.

Vihár.

Čez širno, temno morsko plán,
Vrší, bučí viháar strašán;
Kakó valovi se tepó
V penečej jezi mej sebó!

Od brega daleč čolnič tam
V oblásti strašnim je vodám,
Mrtvó ga z brega zró ljudjé,
V pogin ko mu vodé preté.

Saj to ni čolnič sredi vód,
Marveč življenje je sirôt,
Ki v svet usoda vrže jéh,
Kaj komu mar njih jok, njih vzdíh!?

J. G. Obloški.

Nezadovoljni Mihec.

De vstaneš v jutro z levo nogo, gotovo bodeš čez dan slabe volje, — slóve star prigovor. Takó se je godilo danes tudi kozjemu pastirju Mihecu. Ves svet mu je bil na poti: hlapec ga je za uro prehitro poklical, črna mačka stekla mu je ravno med noge, da je vso vodo zлил in koze mu niso še nikoli tolike preglavice delale, kot danes. Pes Hektor trudil se je zamán, da bi Miheca zopet razveselil; potisnen je bil nemilo na stran. Mihec je le godrnjal in jezil se. Končno vrgel se je nejevoljen v travo, podprl z obema rokama brado in černo zrl préd-se.

„Kako sem vender nesrečen!“ mislil si je. „Zakaj moram vedno te koze pasti? Bi li ne mogel postati kaj družega?“ — Megla mu je stopila pred oči, glava je zlezla počasi na zemljo in zadremal je.

V sanjah pa se mu prikaže čuden možiček v zelenih hlačicah, rudečej suknjici in črnej kapici. V roci je držal srebrno palico. „Ti nisi rad pastir?“ ogorčil ga je prijazno. „No, želi si postati karkoli in — volja se ti izvestno takój spolni.“ — To se je zdaj Mihcu smijalo srce! — „Najraje bi bil kuhinjski strežaj v cesarskej kuhinji,“ odgovoril je naglo. Oni čudni možiček se mu je približal, dotaknil se ga malo s srebrno paličico in — Mihec se je spremenil v strežaja. Mahoma je bil v cesarskej kuhinji. Imel je belo suknjico, bel predpasnik in isto-bojno kapico na glavi. Poleg njega je bilo v kuhinji še mnogo dečkov iste starosti. Veliki kuhar, debel mož, dajal je glasno ukaze nižjim kuharjem in strežnim dečkom. Za pasom mu je tičala velikanska žlica: znamenje njegove imenitne službe. V kuhinji je bilo krika in vika toliko, da bi človek skoro oglušil. Ta je zahteval jajec, drugi moke in smetane, tretji zopet oskubljenih pišk, četrti sadja in sladkorja, i. t. d. — vse je kričalo in hitelo navskriž.

Kar zapazi veliki kuhar strmečega Miheca poleg vrat. „Kaj li gledaš zijalo zijalasto!“ zakriči nad njim. „Ná, tù nabódi zajca s slanino!“

Prestrašeno se loti Mihec dela; a niti pričeti ne zna. Razkačeni kuhar zgrabi tedaj jokajočega Mihca in ga neusmiljeno zlasá.

„Gospod kuhar, nikoli še nisem nabadal zajca,“ izgovarja se Mihec ter si briše debele solze raz lic.

„Kaj? ti še celó lažeš!“ zaježí se kuhar in takój mu priloži zopet gorko klofuto. „Ali nisi vže tri mesece pri nas? Čaj, ti lenoba, zapreti te bodem dal ob kruhu in vodi, da se mi bolje učiš.“

Oj, kako daleč proč si je želel zdaj naš Mihec iz cesarske kuhinje! Tu si je nadejal vsak dan dobro jesti in piti, pa mesto pečenke in vina dobil je le klofute. Žalostno je otišel na obširno dvorno dvorišče, da bi se ondu zjokal o svojej nesreči.

Tu je pa korakal moško lep petelin z mnogobrojno družino gori in doli.

„Kako si lep petelin! S tebój bi hotel ménjati,“ vzdihnil je Mihec.

Pa se mu prične nos stegovati in za malo trenutkov imel je vže močan kljun. Kapica postala je rudeč greben, prsti na nogah spremenili so se v kremplje, roki bili sta nakrat peroti: Mihec je stopal kot krasen petelin po dvorišči. Tri progaste kokoši bile so mu tovarišice in tolpa veselih piščet je skakala okolo njega. — Jestu in pitu dobival je vedno dosti in dobro. Vse se je čudilo lepoti njegovega perja in nikdo ni mogel prehvaliti dovolj njegovega petja. In kako je znal naš Mihec tudi popevati! Kadar je hotel zapeti najlepše, tedaj je napólu zamižal, nagnil glavico nekoliko na stran, mahnil s peroti in krepko zavriskal: kikerikiii . . . !

Žal, sreča ta ni trajala dolgo. Za dober teden prišel je namreč kuhar, ujel petelina — Mihca, pretipal ga in končno dejal: „Dosti je debel! Umreti mora, da ne postane star.“

Grôzen strah je obšel našega Mihca; v prvem trenutku ubožec niti glasú ni mogel dati. Ves obupan se je ozrl proti nebu in glej, vrhu stolpa stal je v solnčnem svitu vremensk petelin, njegov poiménsk bratec.

„Oj, da bi bil jaz na tvojem mestu!“ vzdihnil je Mihec. „Tako mlad še in — umreti! Oj, da bi bil jaz — ti!“ — Zgovorjeno storjeno: vže je sedel vrhu stolpa. „Zdaj sem pa še lepši!“ dejal si je samozavestno in ogledoval svojo zunanjost. „Sámo čisto zlato je moje krilo. Imeniten sem tudi, kajti ljudje gledajo vedno ná-me.“

Mihec je mislil pravo, saj je bil vremensk prorok. A imel je tudi svoje nadloge. Kadar je kazal lepo vreme, hvalilo ga je vse; in vse ga je zopet grajalo o deževnih dnevih. To je bilo hudo! Najbolj so pa jezili Miheca nesramni vrabci, ki so se mu vsedali na glavo in hrbet, nemilo kričali in razsajali, kakor bi bil njihov ves svet. „To bi jih pognal!“ jezil se je Mihec, ali pomagati si vender ni mogel. Ščasoma se je svoje „zlate“ obleke privadil in kmalu mu je postalo vrhu strehe zeló dolgčas. Kako bi mu pa tudi ne bilo! Govoriti ali peti ni mogel, dà, celó misliti ne. Še živemu petelinu ni šlo ravno hitro z mislijo, a zdaj je čutil na mestu možgan popolno praznoto.

Neko jutro so popravljali stolpovo streho in pri tej priliki odstranili tudi petelina. Podarili so ga prodajalcu starih stvari in na njegovo mesto postavili veter-nico. Zapuščen in pozabljen je ležal zdaj Mihec v temnem kotu na polici mej staro šaro. Žalosten je bil Mihec, a prišlo je še huje. Nek dan namreč ga je starinar očedil pajčevin in prahu, ter ga skrbno ogledaval. „O jó! petelin je iz pločevine,“ vzkliknil je nenadoma zeló nejevoljen. „Brez vrednosti je. Pločevina in deske!“ — Ubogi Mihec bi bil malo ne obupal. Če bi imel solzé, izvestno bi se bil glasno jokal. Takó je pa le molčal in tožil Bogu svojo usodo.

Kar začuje otročje vriskanje. Brdka hčerka starinarjeva je priskakala v sobo nesoča v rokah šopek cvetic.

„Oče, glejte cvetice, lepe cvetice!“ vriskalo je dekletce in ponudilo šopek očetu.

Komaj pa izgovori te besede, ko zdrkne petelin s takim ropotom na tla, da so otroku padle celó cvetice iz rok. In kaj je bilo vzrok? Da bi videl po dolgem času zopet cvetice, izkopal se je Mihec iz kota, padel raz polico in tudi videl ljubljene cvetice. Neznosno hrepenenje po zelenem pašniku, poskočnih kozah, po zvestem Hektorju, višnjavem nébesu in dišečih cveticah napolnilo mu je zdaj dušo.

„Oj, da bil zopet tam! Da bi bil zopet kozji pastir!“ — To je bila vroča želja Mihčeva. Ali — je li resnica? More se li res zopet prosto gibati? In ni li to Hektor, ki liže tako prijazno njegovo roko?

Res! spal je, samó spal in sanjal! Kako je bil Mihec vesel prepričavši se, da je vse le sanjal! Hvala Bogu! V svojej nevednosti bil bi izvestno vedno le nesrečen, a nikoli zadovoljen.

Nikdar več si ni želel proč od svojih ljubih kozic: ostal je vse svoje dni srečen in zadovoljen pastir.

F. G. Podkrimski.

= Grollar